

გაზეთის ღირს

ოქვი	შან.	კ.	ოქვი	შან.	კ.
12	10	6	...	6	...
11	9 50	5	...	5 50	...
10	8 75	4	...	4 75	...
9	8	3	...	3 50	...
8	7 25	2	...	2 75	...
7	6 50	1	...	1 50	...

ცალკე ნაბეჭდი ერთი შუბრი

ივერიის

გაზეთის დასაყვილა და კრძომი განცხადებამა დასაყვილად უნდა მიგზავროს: თეოდორ რუდკვიციანი კვიციანი, ვახუშტის ქუჩა, თ. ვახუშტიის ძეგლის პირდაპირ, თბ. გურჯინისის სახლში, წერადი-ბრძოლის გამარჯვებულსა მოკავშირის კაცთა-ბრძოლის საბავშვო-სახურთა ბანკის სახლში-სახარისი-შირსხედი.

ფაქსი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრუქტორა რვა აბავივი.

1877—1890 **საბოლოო ტიპოგრაფიული გაზეთი** 1877—1890

დღესასწაულის გამო შევადგინეთ ნომერი ბავშვის, 12 მაისს.

Отъ конторы редакци

Всѣ объявленія, проиходящія извѣи Кавказской Области, принимаются исключительно въ центральной конторѣ объявленій бывш. П. Метцль, въ Москвѣ, на Мясницкой, домъ Спирядонова.

ივერია

გამთავ 1890 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

მისაც პაუზის დაიკავიეთ ბავშვთა 1890 წლისათვის, მიხვართოს.

ბავშვთა: ა) თითონ რედაქციას, ნეოლოგიაში კუჩაზედ, ვარაუდითა-ძველს პირდაპირ, თ. გრუნინისკისთვის სახლებში, № 21; ბ) ქართველთა-შორის წერადი-ბრძოლის გამარჯვებულსა სპონსორების* კანცელარიის, სა-ხარისი კუჩაზედ, თავდა-ზნაურთა საადგილ-მამული ბანკის ქარჯისლი გა-ღიერებაში.

გაზეთის ფაქსი დაბეჭდილია ბავშვის საბავშვო, ხელი სრული პირობის გა-ზე-რის დაგვიანებასა დასაყვილად გამოგზავნა გემრედე.

ბავშვთა: ა) თითონ რედაქციას, ნეოლოგიაში კუჩაზედ, ვარაუდითა-ძველს პირდაპირ, თ. გრუნინისკისთვის სახლებში, № 21; ბ) ქართველთა-შორის წერადი-ბრძოლის გამარჯვებულსა სპონსორების* კანცელარიის, სა-ხარისი კუჩაზედ, თავდა-ზნაურთა საადგილ-მამული ბანკის ქარჯისლი გა-ღიერებაში.

გაზეთის ფაქსი დაბეჭდილია ბავშვის საბავშვო, ხელი სრული პირობის გა-ზე-რის დაგვიანებასა დასაყვილად გამოგზავნა გემრედე.

ფაქსი

დაუსრულდებელი ამავენი

ანუ

თავდადებული ოტუდილი.

დამბა ოთხის მოქმედება

მეორე მოქმედება

(სიყმა პირველი მოქმედებას)

(შედეგ*)

გამოსვლა I

გეგმ (შეიქმედეს მარტოვიან კარდვან)

ესლა აღბრუნებულა ენათ, ღმერთ-მა მოხედა, იმის სახელის კირიმი-ღობებშია თქო, რა დღეობა შეუ-ღობიან ობლი დღეობი ბილიაში სერა-ნობა. ენაყვალე, ესლა გაპევა ნუ-შოს, ჩადლოში დადის კაცლის ქვე-შე. დამდღა თვალში, ჩვეთი ტანჯვა და წაღება გამაიარა ამ ერთ თივე-ში! ჩვეთი ღამე გატარებია უფი-ლოდ, უსმელ-უქმელად! მე გეღ-მეცდარს-კო, ვინ ოცი, რვემი მეგანა-რა ვიცი, თუ კორიბი რას ღუმ-ანდენ ნანოს? მოგიკვდეს დღე, შეი-ლო, მოგიკვდეს! ტვირის ანთება აქვსა და ძალიანაცა. თუ კარგად არ მოუარეთ, სიკვდილს არ დაღუ-ბებო. ენაყვალე ღეთის განგებებს, არ გასწიარა ღეთის დამწვარი ძუბუ-ე-სი!

გამოსვლა II

გეგმ არტყმა

გემოდის ზეუ კარკო მზარული.

არტყმა. დილა მშვილიბიბა, დე-დი!

გეგმ. ღმერთმა ისე გაგახარა, შეი-ლო, როგორც შენმა მოსვლამ მე გაგახარა! რა ამბები?

არტყმა. ღეთის წყალობა: ეცხაბი ისე გადავიყარა, რა ერთი ვახუ-ც და ვახუშტისა. კინაზების ეცხაბები არ სულ განდევნიებული. (ტყატეჲ წა-მოაქვდა)

გეგმ. დილოცა იმისი სამართალი, იმის წყალობის ღირსნიც არა ვიცი!

არტყმა. მამე, მამე მრე როგორ

სამშაბაოს, 29 მაისს
მე-2 წარმოადგინა მე-2 აბანეშენტიას
ლაულაგიე მე-XI.
ნუთმასი, 31 მაისს
მე-3 წარმოადგინა 2 აბანეშენტისა
ქამეტტე.
შაბათს, 2 თიბავეს
მე-4 წარმოადგინა მე-2 აბანეშენტისა
კენია.
კვირას, 3 თიბავეს
მე-2 წარმოადგინა 1 აბანეშენტისა
მაკეტა.
სამშაბაოს, 5 თიბავეს
მე-3 წარმოადგინა 1 აბანეშენტისა
დამანაშავის ოჯახსა.
ნუთმასი, 7 თიბავეს
მე-4 წარმოადგინა 2 აბანეშენტს.
კარიადანი.
შაბათს, 9 თიბავეს
მე-5 წარმოადგინა 1 აბანეშენტს.
ნერსი.
კვირას, 10 თიბავეს
მე-5 წარმოადგინა 1 აბანეშენტს.
შეკლამს.
ანუ ვინცა-ღვი ვახუშტი.

ფაქსი ბავშვისა გამოგზავნული. ბილე-თში ბავშვი დილა მზარული. ბილი-სიკვდილად დასთვილი საბავშვო ბანკი იბა-ნუთ, ეცხა დაღიანა 10-ღვან 2 სა-ბავშვ და საღაობა მ-ღვან 7 საბავშვ.

სამსახური მოლაშქვამა

დავით იესეს მის ჩუბინაშვილასა.

დამსახურებული პროფესორი დავით იესეს ძე ჩუბინაშვილი დაიბადა ტე-ლიისში 26 სექტემბერს 1814 წელს. მამა მისი იყო დეკანოზი სირნის ტა-

ძრისა და მამინდელ განათლებულ ქართველთა შორის ისიც ირიცხებო-და. მის მიერ შედგენილი და ტე-ლიისში დაბეჭდილი გრამატიკა 1818 წელს დაიბნა იყო მიღებული სახელ-მძღვანელოდ საქართველოს მამინდელ სასწავლებლებში. დავით იესეს ძე მა-ლე დაობდა და 1825 წელს ბიბის წაიყვანა რუსეთში, სადაც 1835 წ. პეტერბურგის უნივერსიტეტში შევიდა სტუდენტად. კუხის დასრულდა აქ 1839 წელს და შევიდა სამსახურში ვახუშტის საქმეთა სამინისტროს სახელ-დებარტემენტში. 1844 წელს დამტკი-ცილებული იქნა ქართლის ენისა და სიტყვიერების ლიტერალ უნივერსი-ტეტში, 1845 წელს მიიღო ალიუ-ნკეტა, 1856 წელს შეიქმნა ექსტრა-ორდინარი პროფესორად, 1859 წელს უკვე ორდინარი პროფესორი იყო და 1870 წელს დამსახურებული პრო-ფესორი იყო.

დიდად საყურადღებოა და საინტე-რესო დავით ჩუბინაშვილის მოღვა-წეობა ქართლის ენისა და სიტყვი-ერების შემუშავებისთვის. პირველი მისი ნაწარმი ამ მხრივ იყო მისი ლა-ტი ქართულ რუსულ-ფრანგული ლექ-სიკითხვების ცხრილი და მისი ლა-ტინი იესეს ძემ ჯერ ისე მამნი, რომ-ცა სტუდენტად იყო უნივერსიტეტში, ცხე იგი 1837 წელს, და წარუდგინა მეცნიერებათა აკადემიას, რომელშიც დიდად მოვიწიან ეს დიდი ნაშრომი

ახალგაზრდა სწავლულისა და, არამც თუ დამბეჭდა თვის ხარჯით, არამც მიუსაჯა ავტორის სრული გა-ღიერება.

ავტორის მოხსენებაში ეწვირა მა-შინ სხვათა შორის, რომ დავით იეს-ეს ძე სწავლულის იჯახიბდენ არისო. მართალიყო იყო, მისი მამაცა და ბი-ბის, რომელსაც შემდეგ ნამდვილი მამობა დაუწია, სწავლულნი კაცნი იყვნენ. საინტერესოა ისიც, რომ დავით იესეს ძე სულ 23 წლისა იყო, როცა თავისი პირველი ნაშრომი წა-რედაქცირდა აკადემიას. ასე ახალგაზრ-დასთვის დიდად ძნელი იმისთანა ლექ-სიკითხვების დასრულება, როგორც მან შეადგინა, მერე ისიც პეტერბურგში და მამნი, როცა არსად რა იყო შეგრო-ვილი: არსად იყო არც ხელნაწერი-ნი სახალი მეგულისა, არც საჯარო ბი-ბლიოთეკისა და არც თვით ჩუბინა-შვილისა. პეტერბურგში სტეგობრი-დენე მამნი თითო-ობრივად მოყვარუ-ლები ქართლის წიგნებისა და ხელ-ნაწერებისა და იმითვის უნდა ერთ-მან ხოლომე საქიორ წიგნები და ხელ-ნაწერები, ისიც ღიღის თხოვნითა და სვეწვით. ხანგრძლივსი სამეცნიერო დილსაც გაუჭნობდებოდა ასეთს ყო-ფნაში ისეთის ლექსიკონის შედგენა, მაგრამ დიდად შრომის-მოყვარებობა და დღე-ღინის შემუშავების სურვილი-მა სძლია ყოველსავე სიბნელესა და

მეგობრად მიიღო, თორე წინის მესტ-ნურდვრის აქვეყნით! რა უნდური ხალხი ეს ლიტერატორები! ვინ იყო და რისი მესტ-ნურდვრის მისცემბო, ეს-ლი კიდე პრობის წევნი მოუშაბა, საწყობ-სი ისეთი მხად აქვს, რა კამბეს გადაცულავედა. რას ინამ, გა-ნათლებული ხალხი, ჩვენზე კარვად გეუბრები ყველაფერი. წაიღე მიზე-ღ-ლი! (გადის მარტეკი)

გამოსვლა IV

განო და ნუშო
(სვენა რამდენიმე ხანი ცარელი, მერე ზეა კარი-ბან შეიბღიან ვანო და ნუშო. ვანის თივი მხეველი აქვს და ქედა ზეღლი უფი-რავს; სტალომე დასვდა; ახალგაზრდა და მხრუ-ბე მალი აქვს წამოსმული)

ვანო. არა, ნუშო, რა კარგი და-რია? იცი, როცა თეთრ კეთებს უფი-ლო, თვალნი მიჭრებდებო, მაღალ-რა გადადვამ ხოლმე ვეხს, თივი მიმუღულებს, გაღაპულ კერკებიო? (იგინის სუსტად)

ნუშო. არა ვინგან-რა, მალე გა-გივლის. დობრებმა თქო, რა ორ კვირანე ისეთივე დიდებს, როგორც იცი ამ ორი კვირის წინათაო. ვანო, დილოგობოდ, მუთაცხე წამოაქეტი. (ხელს დაუჭერს) წამო წამოაქეტი, ცო-რა დიხევე!

ვანო. (მიქვდა დიდად) როგორ ბეგშესავეთ დაგვიყარი! ხმა კიდე ღეი-ნიკლას ხმას მიმივებს, დამოსტედა როგორა! (იევა ტანტანს) მფრებენ მიკაცალებს, ასე გონია ქვევის ო-ლო კისერზე მერეს. (ფის ტატკე, ნუშო შეგვის) ეჭე, ბიკოს, ძლიან დაკებებენდი! (სასკვრად წამოიჭმას, ნუშო ფსხითი უქვდა)

ნუშო. ნაევამეოფარი ხარ, გენა-ცე, მამი!

ვანო. რეც ამბობ ხარ, რომ ორი კვირა, რაც ავთა თუა, ორ კვირას რა შეუღლიან? არა, ნუშო, დილოგ-სიბერე მესარება, კინიურ სახედარი-ვით დანტანაჯად და იმიტომაც მიკან-კალბის მუტულები.

ნუშო. რას ამბობ, ვანო? დაგა-ვიწყდა, მე რომ მამნი ანთება მკონ-დე? ტყმავებდებო რო წამოდებო-და ხოლმე, ლოთი რუსეთით ვებარ-ბავოდა.

ვანო. (სწავითუედა) შენ ჩარიდას გკონდა ანთებო შენც ხო ავით არ იყავ? მიმალავი ვანი?

ნუშო. არა, ვანო, მე შარშან-ღელზე ვებობ! აღარ ვან...

ვანო. (გაქვანტანს) ვერ მამა-ტყუბ, ზედ არ გეტყობა, გამხდარბარ, თერი დაგარავია?

ნუშო. ეს, ვანო, უფილობისგან მაძიავ. შენ რომ უქვიფოთ იყვი, დამ-ღამობიანი ხან, მე ხან დიდას არ გევიტნა ხოლმე, რა ვიცი, იქნება რა-მე მოგიტობინა?

ვანო. (მიქვანტანს) რა დილოგ-მიწყობა ვინმე ვანი! რვეთი ვაწე-ლე! ესლა მე დაგვიღებდი და სულ შენ სუთქავს ყურს უმუღებ. მერე რა ლამაზი სურთქა იცი!

ნუშო. (მუღზე აგოვებს) ნუ მა-ქებ, გეშაცელებ!

ვანო. ნუშო, შენ რომ ესლა არა მიყობდი, რა უნდა მექნა! მამნი ყოლოცდი, რა უნდა მექნა! მამნი ყოლოცდი რაიმე მღარებოდე?

ნუშო. ნუ მაქებ, თორე თივი გა-

* ნ. ივლინი, № 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94

დაბრკობებს. ლექსიკონს ჩაურთო დაიხი ინგლისს ძემ შეინგენებია იმის შესახებ, თუ რომელი სახეობა რომელი ქართული მწერალია რა აზრითა და რა მნიშვნელობით ჰქონდა ნაშრომები.

თავის ლექსიკონს საფუძვლად დაუდო შეზღვევნილი სახე-სუბსტანცია ორბელიანი კომპოზიციონერი, რომელიც ადარც-კი ეწინააღმდეგებოდა ნაშრომებს, ისეთი ვრცელი და სავსებით შედგენილი გამოვიდა ეს უწყანსკელი. ლექსიკონი განიყვანებდა შემდეგ ნაწილებად: 1) ზოგადი ქართული გრამატიკა, 2) სინონიმები ქართული სიტყვებისათვის, 3) ფესვები, 4) სახეობები მამრთა და მდედრთა, 5) სია საფიგურაჟო სახელ-წოდებთა და 6) ლექსიკონი.

აკადემიის გარდა, ეს ლექსიკონი ქებით მოახსენია მანქანა „Журналы министерства народного просвещения“-მ და „Кавказ“-მ.

ამას წინად კიდევ ახალგაზრდა სტუდენტმა სკვდა თავისი ღირსეული ლექსიკონი და სპარსული ოსტრიაისა და გვირგვინის შედგენაში ვახუშტისა მებრ. ეს ნაწილი ავტორმა მიუძღვნა ბროსესს და დღესაც ისე დაუბეჭდველია.

მეორე უსანიშნავი ნაწილი ჩუბინა-შვილისა იყო რუსულ-ქართული ლექსიკონი, ორ ღილ ნაწილად დაბეჭდილი. ამ წიგნს ავტორი აწაფდებდა მთელის ექვსის წლის განმავლობაში მოულოდელად. იმერეთისა ნიკოლოზმა ყურადღება მიაკვირა ამ ნაშრომს და უმალდგება მასთან 3,000 მან. გადაღებულ იქონი დასაბეჭდალად.

სადა ავტორს ამ მეორე ნაშრომისათვის სრული ჯილდო დემბოლიონი. ეს იყო 1846 წელს.

ამავე წელს დაიბეჭდა ქართული ქრისტიანობის ორ ნაწილად. წიგნი სახელმძღვანელოდ იყო დანი-

შნული ქართული წიგნი შესასწავლად. ამიტომ შავ ბეჭდით და სპარსულ-სტამბოლის მასალად იყო მოათავსებული. პირველ ნაწილში იყო: 23 იგავი, არაკი სხვა სულთან ორბელიანისა, ნაწილები ამირან-დარეჯანისა, რუსულ-დავითისა, ყირაზისა და სხვა. ნიმუშები სიგელებისა, გუგულებისა, წაწკილებისა, წიგნებისა, ნიმუშები ხე-სურათებისა ლაპარაკისა; ამონაწერები ტომთა მებრ წმინდა ადგილისა მიმოსვლისა აღწერილნი; ადგილები ქართლის-სტამბოლისა და დასაბეჭდილი: ცხოვრება წმ. მამათა და სპარსულ-ეკლესიის მოწამეთა; კრებული ანდაზებისა, რიცხით 800-მდე, და კანონები მევფ ვახუშტისა. მეორე ნაწილი ქრისტიანობის შესაცავად სრულს კერძობის-ტოპოსანსა და რამდენიმე სახელწოდებებს.

ამ წიგნმა იდი ყურადღება მიიქცია აკადემიისა და კავსიის სწავლა-განათლების მმართველის განკარგულე-ობისაგან, ცდილობდა სახელმძღვანელო-ობის უწყისში შეგარდებს.

ამ გვარმა შრომაზე და დღევანდელ თვის თავად ავტორიზა დღით იეკის ძეს, როდენდა საქორს იყო მეტყველებდა შედგენილი გრამატიკა ქართულისა ენისა. იმ და საქმეს მოაჭიდა შემდეგ ხელი პატრიარქისა პრივლეგიისა, დიდის ხნის შრომისა შემდეგ, დაბეჭდა 1855 წ. ქართული გრამატიკა რუსულად დაწერილი.

ეს გრამატიკა პირველი და ერთადერთი ექსტრინა იმ დროს, რომ ქართული ენისა და მტყველების კანონებისა და დაკვირვებებზე ამ საქმესთან დაიხიეს მის წინად არავის არ უშრომია. ნაღწევი ამ შრომის ანტონ კათალიკოსისა, ვაიხოსია, იოანე ბატონიშვილისა, დოდაშვილისა და იოსელიანისა, ბროსეს კოპიალიცაზე

არას ვიტყვით, ისეთი იყო, სადა ძალის-ძალით ჰქონდა მიხედვით თვის ქართულს იმ კანონები, რომელიც უფრო ლათინურსა, სომხურსა და რუსულს ენას შეეყვებოდა. ერთის სახელით, წინადადება გრამატიკისკენი, რომელ ენის კანონებს დაუყვებდნენ, იმ ენის კანონებსვე თავი ახვედდნენ ქართულს ენასაც. დავით ჩუბინა-შვილის გრამატიკა კი ყველა კანონს და წესს ქართულის ენისა ქართულისავე შესწავლავს და მართებულად დაეყვება. ამიტომ თითოეულს მისგან დადგენილი წესსა და კანონს ათავსი დასამტკიცებელი მავალითი მოცემებზე თავი ქართულისად ეწყობა. რასაკვირველია, ყველა მის მიერ დადგენილი კანონი არ შეეფერება ქართულს; ზოგი მათ შორის ისეთია, რომ კიდევ უნდა გაიკეთებოდეს და მაგალითები მოაქვინოს. ამას თვის ავტორიც კარგად ჰგოძობდა და ამიტომ ახალს გრამატიკაში, რომელიც ამ ექვსის წლის წინად დაბეჭდა და მხოლოდ ამ დღემდე მიკვირების ქართულ რუსულს ლექსიკონის დაბეჭდვის შემდეგ ყველასათვის ხელმისაწვდომი შექმნა, ბევრი წინადადება დასცენა შეცვლილია, ამ შესწავლილია, სხვათაზე შექმნილია, და ბევრი კიდევ თხოვლობდა შეცვლასა და შეკეთებას. ეს გარემოება მისივე დაბეჭდვით ამ ავტორის პატივცემულ პრივილეგიის დღევანდელ ქართულს გრამატიკის წინაშე გრამატიკის მიხედვითაა, რომელიც შეიძლება დამკარდეს რამდენიმე თოჯინის შრომითა და გამჭვირვალად და ასე უფროს ტყუილად აწას გარდა ქართულს ენაში ბევრი ისეთი განსაკუთრებული რამ არის, რასაც სხვა ენებში ვერ შეხვდებით. დაუწყებელი ი. ყუფანის, კი დიდად და ღრმად მოკიდნე ქართულის ენისა, რომელიც ბევრია უფიქრია გრამატიკის

ქუტი დაიყო, შამშინდა, აქ არ ჩამეგრეს-მეტი, უკან წაიყოველი. გამაგელი თუ არა აქეთა და ხიდი ჩაიჭრა? კინაღამ რაღა, ცოტას ვადარა შიგ არ ჩაიჭრის რაზე დავიწროვებოდნენ? არა მამ, ნუშა?

ნუშო. უფინამ ლე დაუჭერება ნულას!
განო. არა, ნუშო, მიდი ერთი გულ-ახლდით მითხარ, გავიხარებოდა თუ არა, მე რო აღაწაწაშნი დავიწროვებოდა? მაქუტი, მართალი კი თქვი!
ნუშო. (შეუქუსუალა) რას მიუხუნები, გენაცვალე! ჩემა ტირილი ძალიან გეხალისება?
განო. სრემში რა კვე არი, შენ ეს მითხარ, გავიხარებოდა თუ არა?
ნუშო. (ტრახლით) გენაცვალე, ნუ ამბობ მეგათნებებს!
განო. გევხურებოდი, ნუშო. ჩემი სიყვდილი რა არ გეყურის, მაშინ რისი გეყურებოდა? არა მამ, სირინია?
ნუშო. (გეჟოანსებას) ჰო, გენაცვალე ხო, (გეუყვით) პრინა ვასლიცაყვი კარში და ვატივებულიყოი.
განო. პრინა ვარა ვასლიცა, სწორედ ვითხარ არა, ძალია, ღაწაწაწა მი ვიბანე, ვასლიცა? მაშინ ვატივდი, როგორი კვიე წყალი იყო!
ნუშო. (სმოფთებული) ჰო, გენაცვალე, აღაწაწაწაწა გენაწინა! შენ ხო მინიქ დაუღვავარი ხარ!
განო. (დაიფრუბოდა) ჰო, აღაწაწაწაწა, ჰო! მაშინ, კარვად მასოსეს, ხილვით რო შოდადი ფიხი და ხილდა პაპო დამეფრი.

შესახებ, რაც ასე ცხადდ სჩანს მის მიხედვით, მაგრამ სამუხებაროდ არ დამითავრებულს საგან-მავთი ნაწილში, ქართულს ენას ზღვის ადრებზე, ვით ამ ქართული ენა ისეთი ღრმად დაუშრომელი და საზღვარ-დასაზღვრელი, როგორც ზღვა. დავით იყვის ძმამჯ არაიუსზე ნაწლებ არ იყო, რომ დაღეს ამ ზღვის დაეკარგა ძველი სახელი დაუშრომლობისა, გაშრომდებოდა. დ. ყუფანი თავის მიხედვით უნდა შედარებული მოუწოდებდ და მხოლოდ ყველა ქართულს, იზარუნებ დაუტყობოდ, რათა განსწავლილ ექნას ზღვა ქართულის ენისა, რადან კარგად იცოდა, რომ ამ საქმეს შესრულებდა ზრ შეუძლიანი თითოეულს მოღვაწეს და მის კერძო ძალ-ღონესაო. ამიტომ არც ჩვენს ენაზე ვაქვს მოგონებოთ დავით იყვის ძეს საბოლოოდ დასრულებული ქართულის გრამატიკის შედგენისა. ამისთვისაც დიდდ მაღალმდგენ უნდა ვიყენოთ, რომ ეს საქმე წესრიგს განაღდა დაყენებული და კარგა წინ არის წასული.

ამ წიგნის შემდეგ მალე 1858 წ. დაბეჭდა შეპიტელების რუსულ-ქართული ლექსიკონიც.
(დასასრული იქნება)

ახალი ამბავი

* ამას წინად იყო ჩვენს გაზეთში ნათქვამი, რომ ყარაიზე კაცი სახმინდა მრავალბეჭი, რის გამოც დაიჭრებოდა მატარებლის მიხედვით იგი იქნებოდა. დღეს იგი გაძლიერებული კალია და ისე მოსდებიდა ყარაიისა და საუბუხარის ხალხს, რომ გუშინ წინ, 7 მაისს, ბაკოდან მომავალი საქონლის მატარებლები ორ საათ ნახევარზე მერს იქნაწებ-

წებ. თუმცა ორთქლით - მაგალს თვლებს ორივე მხარეს ღირადღვას სადევლოდ ცოცხები ჰქონდა გაცოცხლებული, მანქანა იყო უშედეგოდა და ოც-ათასი ეგონი ერთად ვინაი ამოკიდდა საუბუხარის მიკერე აღმართზე ასე რომ ევაგონები დაშორდა ვინაი ამოკიდებეს საუბუხარს და აქედან-არც ისე ყველა ერთად მოჰქონდა ტულისი. კალიის განსწავლვად ხალხი მრავალი გაცვნილი, მაგრამ თვით ხალხიც საშინლად არის თურმე შეუხელებული შიმშილისაგან. შინიდან წაბადებულნი სავალი ღიღანს არ უძებნებთ ადგილობრივი ხალხს სავალი მაცარე უზება და სასუფად არ ვამყვით. მშობერი მუშა ბევრს ეყვას გააწყობს. თუ ასე გაცვანს კალიის გაწყვეტის საწყისი, კალია ფრთის შესმას მოასწავებს და მაშინ თქენი მცირია, რა დღევ დაღებება ჩვენს მიწის მოსავალს.

* გუშინ დაბრუნდა სილილიდან ტულისის ბენი ტულისის ეოცეგუბერნატორი ა. ი. ჩაიკავსკი.

* კერას, მ. მისი, ტულისის სამომავალს გაღისდა 25 წლის მოღვაწეობის იტებოდა „შეხისა“ რედაქტორის გრ. ი. ა. წარწინისა. დილის ამ საათიდან დიდძალი ხალხი მივიდა პატივცემულ იტებლიონთან და დღესასწაულის მისალოცებად. მათ შორის იყო ავტოვოე ტულისის გუბერნატორი თ. ე. შერვაშიძე, ტულისის შაჰის თავად-ახანთაობის წინამძღოლი კამერკერი თ. ლ. მალაღლაშვილი, ტულისის ოლქის სახან-მართლის თავმჯდომარე თ. ა. ბოკოვი, სავსებურო კომიტეტის თავმჯდომარე კ. ე. იაკობივი და სხვანი წარჩინებულნი. იმ დღესვე იტებლიონის პატივცემულად სადლო გამგაბრთეს

იხიჯიდე! (ქაფრებსა) იცი, რა უნდა ვითხარ, რომ ცხელად კარგად გვახარებ, მოდ წყაროს-თავს წაიღებ, ხალოცევი ვარ.

განო. რა თხრავა საქორა? ვინ არის ოჯახში ბატონი შერის მეტი? თუნდ უფროსეთში იმავეგებია, ოღონდ კი ხულო შენთან ციყო.

ნუშო. (ქაფრებსა) ჩემსათნა ბედი ნიგრი ქვეყანაზე ქალი არ იქნება. (დაიფრუბა) თუ რაზე ღმერთი გამიორისებოდა... (გეჟოანსებას)

განო. (დადგულებად) შენი ქორიმი, რაც ვინდა ვაყვი, ოღონდ გვეგრადღან ნუ გამშორდები, უშინდა არც ცხოვრება მინდა! (დადგულებად ეტოპას)

ნუშო. ვნაოჯან, ღირსიქ არა ვარ, გენაცვალოს ჩემი თავი! დიდალდე, ვინდა წამო, ქვეშაზეში წამოწევი?

განო. მე ყოველდ კარგათა ვარ, ოღონდ შენ ვერდილა მყვანდე.

ნუშო. (ყოგებსა შეხედს). ისე მინიქ დანქე მუთაქაზე ცოტა მიიხედე.

განო. შენი ნება იყო! (წაწაწაწა დაწევი) ანახევირი ცხოვრებისა კი მიღებდი.

ნუშო. იცოდევი, რა ისე ვიდარ გამაწევი, როგორც წინათ!

განო. რაც უნდა ჰმა დაეჩირინიწინადეს, შენი სიმღერა ანგელოზების სიმღერის მინიქ სჯობია!

ნუშო. მამ კარგი, მეტიკი არ დაიქონი!

ნახევირი ცხოვრების გზა ვაგილი, სიტკნოზებზე შერე მეტი დაევიქი ვანო. (წაწაწაწა) რას ამბობ, ცხელა უფრო კარგათა მღერი, მინამ წინათ! ნუშო. არა, ვანო! შენ როდის წინათ? ამბობ?

განო. (აგარებსა) აი მაშინ! მაშინ! ჰო, მართალია როდის? შერაშან, შარ. შან! არა, შარ-შარ! არა, როდის, ნუშო, აბა ერთი მამუფონე?

ნუშო. (დაიფრუბა) შარ-შან-ი არა, ამ ერთი თვისე წინათ, მაშინ ჰმა დასუტებული არა მქონდა. აღარ გავსომა, ათე ნანანსა, რო გვეუბნებოდა ხო ზომე?

განო. (აგარებსა) როდის, ქალო? ნუშო. მასხარადაც რომ მიგდებ!

განო. (აგარებსა) მასხარაბა სადაუ რა? როდის?

ნუშო. (შენი დადგულებას წინათ. დამტენი, დამტენი! დიდა, დიდა!) განო. ჰორო! (დაიფრუბოდა) ნუშო, ერთი ეს მითხარო, რაზე ვაგებდა ავათ? ვატივდი, თუ რა იყო?

ნუშო. (შეუფრუბებას) ჰო, გენაცვალე ჰო, (გეუყვით) პრინა ვასლიცაყვი კარში და ვატივებულიყოი.

განო. პრინა ვარა ვასლიცა, სწორედ ვითხარ არა, ძალია, ღაწაწაწა მი ვიბანე, ვასლიცა? მაშინ ვატივდი, როგორი კვიე წყალი იყო!

ნუშო. (სმოფთებული) ჰო, გენაცვალე, აღაწაწაწა გენაწინა! შენ ხო მინიქ დაუღვავარი ხარ!
განო. (დაიფრუბოდა) ჰო, აღაწაწაწაწა, ჰო! მაშინ, კარვად მასოსეს, ხილვით რო შოდადი ფიხი და ხილდა პაპო დამეფრი.

ან, სენაშვილი
(შეფრუბე იქნება)

დასრულდა სკოლაში, თავი დატოვებულა და სხ. მხარეს თუ გულის ტყე...

ქანსა და 25 წუთად მუტო არ უნდა დაეკისა წყალში, ხოლო ავად...

ჩვენს წყალში უფრო ცოტა ხანს უნდა გაბერდეს ადამიანი, ვიდრე წყალში...

სასარგებლოა აგრეთვე იმისთვის, თუ თვის ტყევილი დასწამებას, ან უხელო...

საუკეთესო დრო ბანაობის დღეს უმჯობეს და სადალობადს. ღვინო...

დეკემბერი

7 მაისი
პეტროპოლისი. როგორც ვახ. „НОВОСТИ“ იწყება, სტრატეგია დებულებების...

იალბა. გუშინ სამხედრო გემ „Ереники“-ით მიზანდასრულდა იტალიის მემკვიდრე პრინცი და ცხენით წახანდა...

პეტროპოლისი. დღეს მთა მადანის ინსტიტუტის საერებლო დარბაზში იყო დღესასწაული...

საბინიანი. შემადგომური ნათესები ყველგან კარგია; ვახუშტისა უფრო კარგია...

პეტროპოლისი. იმპერატორის აღმკვიდრის სახელით დაარსებულს № 61 პოლიციის ოფისისთვის მოვიდა რუსეთის სამხედრო საწარმოების...

8 მაისი

პეტროპოლისი. ცვირას, საზამთრო სასახლის დიდს საერებლო ტაძარში მონათლულ იქნა ახლად დაბადებული დიდი მთავარი...

1 მაისის ტირაჟში პირველ სთავად ხანაურის საადგილო მამული ბანის 5% მომგებ ხელფასების ხუთის მანეთიანი მოგება ხელ შეუდგეს...

Table with 10 columns: №, მ, წ, წ, წ, წ, წ, წ, წ, წ. Contains numerical data for various categories.

Table with 10 columns: №, მ, წ, წ, წ, წ, წ, წ, წ, წ. Contains numerical data for various categories.

ბანსაღებანი

კვაკისის საავტორო აზნაჯობა
ჭვიდის საფთავებო საქონელს ტფილისში. ჩრდილის და შვედრის მამალი: ნაფტალინი, ქვერთი, საკურთხე ჩრდილის მამალი და საუკეთესო სარსეთი ფხენილი...

ჩვენ წავატოეთ მითა პეტროპოლისის ოფისის ფირმის იმის უფლებას, რომ გვიღოთ ჩვენს.

საზოგადოებრივი წესისმგებელი
ლითონითა საფარდებო
საუკეთესო დონისთვის
მთელის ქვეყნის მიწისუფლებელი
წყაროთი იმ მიწებით, რომ იგი საუკეთესოდ აღიარებულ ჩვენის ლითონითა საუკეთესო წესისმგებელი მავთერ უახლეს წესისმგებელი ჭვიდის, ჩვენის ფხენისთვის უკეთეს მსგავსი უკეთესი გვაქვს უბუნებს.

უმაღლესად დამტკიცებული კავკასიის საავტორო საქონლის გაწვრთბის ამსახლებად
მიღებულია დასწავლული კავკასიის საქონელი:

ვერმორელის აპარატები

და ზოგიერთი სათადარიგო მოწყობილობა (ინიციბა, აპარატს გაუტყდა რამე), სამარკაში გოგარდის ფხენისთვის, საუკეთესო ინგლისური შაბანაში, გოგარდის ფხენილი (снѣпѣи ъпѣтѣ) და სხვ.

ვინც ვერმორელის აპარატს გამოიწერს, იმს დაეძობა მუერს ვ. დ. ინანოვის წიგნი რუსულ ენაზე.

„მოკლე პრაქტიკული დარბაზი კავკასიის საქონელი“.

სხვა-და-სხვა მოწყობილობა და მასხალა
ლეინის და ენანის წყნის გასაწმენდად და გამოსაყვებად.
ცისკა ყოველ სურს, ბე უნდა გამოგზავნოს.

(50-13)

ტფილისში ქალაქს მუკუელ, გოლოვიჩის პრინციპალს, ბანიონის ჩითაბოვის სახლში, კრუკოკის გვერდზე, გვამართავ მდინარეზე მდებარე სომხურად:

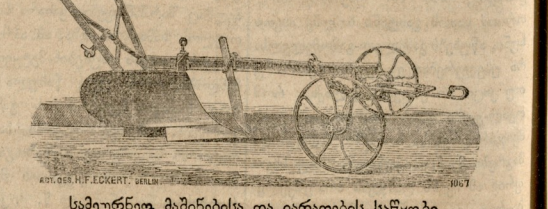
„დ ა ნ ი ა“

ყოველ მხრით მიზნობრივი. ფსი თითო ოთხისა 60 კაბ. დაწყებული მანამდე დასრული დასრული.

თითოეობით ბევრად ნაკლებ შეიძლება.
მსურველთა მის საბანაში მანაც არის: სიმილა და თამილის წყლისა.

საქველ-სამხელი გემოელოია, შინაური, სუფთად გაკეთებული.
საღილი ორ-ფერი საქველი-ნაქ ქ. მსურველთ ფინჯანი ყავა.

სამ-ფერი საქველი-ნაქ ქ. მსურველთ ფინჯანი ყავა.
გვაქვს საუკეთესო მოსარეცხე და იფრინდა აქეთ-იქით გასაგზავნად.
(30-19)

სამეურნეო მანქანების და იარაღების საწარმო
გ. შ. შამბარის საავტორიზაციო საზოგადოებისა
ბერლინი
და სხვა ქარხნებისა ქვეს გამოთვლია
მ. შ. აუშპარკის ტფილისში,
მთიწმინდის ქუჩაზე, № 117.
ფოლადის გუმბანი
ერთ-სახნისანი დრამდ-მხენილი და ბევრ სახნისანი გუთანი.
საღილი მანქანა (ცხენით და ორბოლო სატრაილეული).
მარცვლის გამწვანე და გამწვანე მანქანა.
ინგლისური საწარმოები, გოგარდის გამომწვანე და სხვანი.
სამაქალი მანქანა.
სათიმი მანქანა.
ფოლადის გუმბანი, სათიმი მანქანა, საწარმო და სხვანი.
რაი მარხანდელ გამომწვანე მანქანები დარბაზი, იმაში მიღებულ მანქანებზე ორი შიგნით დიდიმანა უწინდელ ფასიდან.
(50-22)